

Καλησπέρα σας,

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τη Πρόεδρο κα Δαμάσκου για τη τιμή που κάνει στο IEEE να είναι ανάμεσα στους εκλεκτούς υποστηρικτές του 11^{ου} συνεδρίου της Διεθνούς Διαφάνειας Ελλάδας.

Ο λόγος είναι προφανής. Ο Εσωτερικός Έλεγχος συντελεί στη διαφάνεια των συμβάσεων μέσα από ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων.

Αναφέρομαι σε ελέγχους που αφορούν

1. Τη σκοπιμότητα και έγκριση ενός έργου ή εξωπορισμού μιας υπηρεσίας
2. Τη διαγωνιστική διαδικασία
3. Τη κατάρτιση και υπογραφή των συμβάσεων
4. Την τήρηση των όρων των συμβάσεων

Πιο συγκεκριμένα

1. Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών **αξιολόγησης της σκοπιμότητας** θα αναρωτηθούμε αν ένα έργο έχει αξιολογηθεί ως business case το οποίο συμβαδίζει με τους στρατηγικούς στόχους του οργανισμού, εκτιμώντας τη προστιθέμενη αξία αλλά και τους σχετιζόμενους κινδύνους με βάση αξιόπιστα στοιχεία και προβλέψεις.
2. Κατά τον έλεγχο της **διαγωνιστικής διαδικασίας** ο εσωτερικός έλεγχος εξετάζει εξονυχιστικά τη συμμόρφωση με τις πολιτικές και τις διαδικασίες που έχει ένας οργανισμός αλλά δεν ξεχνά να κοιτάξει και τη μεγαλύτερη εικόνα που είναι η ίση αντιμετώπιση των υποψήφιων συνεργατών και το άνοιγμα στην αγορά.

Στην εξέταση των παραμέτρων αξιολόγησης των υποψηφίων συνεργατών λαμβάνονται υπόψη εκτός από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία, οι μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες σε σχέση με περιβαλλοντικά, κοινωνικά, εργασιακά θέματα, σε σχέση με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας.

Ποιος είναι ο χειρισμός των απευθείας αναθέσεων; Υπάρχουν επαρκώς τεκμηριωμένοι οι λόγοι και οι αρμόδιες εγκρίσεις για εκείνες τις περιπτώσεις που το επείγον του θέματος ή η μοναδικότητα της πηγής προμήθειας επιβάλλει την απευθείας ανάθεση;

Εκμεταλλεύεται η αρμόδια υπηρεσία προμηθειών την τεχνολογία και όλους τους τύπους των διαγωνιστικών διαδικασιών; Έχει κατηγοριοποιήσει τις αγορές με βάση τη σπουδαιότητα για τον οργανισμό;

3. Κατά τη **κατάρτιση και υπογραφή των συμβάσεων** με τις οποίες σημειωτέο ότι κατά την άποψή μας πρέπει να ασχολούνται οι νομικές υπηρεσίες κάθε οργανισμού (δηλαδή να υπάρχει γνωμάτευση του νομικού συμβούλου) ο εσωτερικός έλεγχος θα εξετάσει αν έχουν συμπεριληφθεί όλοι οι απαραίτητοι – ουσιώδεις όροι (contract attribute testing). Με την εμπειρία που έχει από άλλους ελέγχους, θα εντοπίσει τυχόν κενά που μπορεί να δημιουργήσουν προβλήματα στην εφαρμογή του συμβολαίου και γενικά στις σχέσεις με τον επιχειρηματικό εταίρο.

Υπάρχουν διάφορες μορφές συμβολαίων αναλόγως τη φύση και τη σημαντικότητα της υπηρεσία ή δραστηριότητας που εξωπορίζεται;

Για τα εμπιστευτικά συμβόλαια, υπάρχει ικανή τεκμηρίωση, αρμόδιες εγκρίσεις και αυξημένα μέτρα ασφαλείας;

4. Από την άλλη και κατά τη διαχείριση των συμβάσεων δηλαδή την εξέταση **της τήρησης των συμβάσεων** και της γενικότερης σχέσης με τους εξωτερικούς συνεργάτες, ο Εσωτερικός Έλεγχος έχει

ιδιαίτερο ρόλο, ο οποίος μάλιστα βαίνει και αυξανόμενος δεδομένης της σύγχρονης τάσης του εξωπορισμού (outsourcing) και των εφαρμογών του υπολογιστικού νέφους (cloud). Ο Εσωτερικός Έλεγχος παρέχει διαβεβαίωση για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων που εκπορεύονται από συμβάσεις με τρίτα μέρη (3rd party risk management assurance).

Ο εσωτερικός έλεγχος θα βεβαιωθεί

- ✓ ότι οι κύριοι όροι της σύμβασης τηρούνται από τα συμβαλλόμενα μέρη,
- ✓ ότι τα καθημερινά θέματα που προκύπτουν επιλύονται κατά τα προβλεπόμενα από τις συμβάσεις (issues handling)

και θα δώσει συμβουλές για την διόρθωση καθημερινών λανθασμένων πρακτικών και θα παρακολουθήσει μέχρι τέλους ότι οι λανθασμένες πρακτικές διορθώθηκαν και τα μαθήματα πάρθηκαν.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος με τις δικές του δυνάμεις ή σε συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς εντός και εκτός του οργανισμού θα ελέγξει

- ότι οι πωλήσεις αναφέρονται σωστά (concession contracts),
- ότι οι δαπάνες του εργολάβου αφορούν το συγκεκριμένο συμβόλαιο (management contracts),
- ότι οι όροι που αφορούν το περιβάλλον, την υγιεινή και ασφάλεια, την πυρασφάλεια, τη προστασία, την πρόσληψη και εκπαίδευση προσωπικού τηρούνται ευλαβικά (outsourcing contracts),
- ότι οι αλλαγές στα συμβόλαια, οι απαιτήσεις που εγείρονται και οι διαφορές που προκύπτουν επιλύονται με τη καταλληλότερη τεκμηρίωση (construction contracts).

Πέραν των ανωτέρω, ο Εσωτερικός Έλεγχος οφείλει να διασφαλιστεί για την ακεραιότητα των παρεχομένων πληροφοριών κάνοντας τους γνωστούς ελέγχους τριών κατευθύνσεων (three way matching) που περιλαμβάνουν α) τις παραγγελίες β) τα τιμολόγια και γ) τις πληρωμές. Κουμπώνουν αυτά μεταξύ τους; Ο εσωτερικός έλεγχος θα συστήσει να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι για τις εξαιρέσεις ώστε να εξαλείφονται οι πιθανότητες για μικρότερες ή μεγαλύτερες απάτες.

Ας σημειωθεί εδώ ότι ο Εσωτερικός Έλεγχος πάντα διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα της προκαταρκτικής αξιολόγησης κινδύνων που διενεργεί σε κάθε ελεγκτικό έργο.

Εντέλει, μέσα από το ανωτέρω φάσμα ελέγχων ο Εσωτερικός Έλεγχος θα ελέγξει αν και κατά πόσο η Διοίκηση διαχειρίζεται με τρόπο διαφανή, αποτελεσματικό και αποδοτικό τα συμβόλαια.

Είναι όμως ο ρόλος του Εσωτερικού Ελέγχου στις συμβάσεις μόνο κατασταλτικός, δηλαδή post mortem; Κατ' αρχήν ο κάθε έλεγχος έχει μία μελλοντική προοπτική και σκοπεύει να συμβουλευσει τον κάθε οργανισμό πως να μην επαναληφθούν στο μέλλον τυχόν αστοχίες. Όμως εν προκειμένω όσον αφορά τις συμβάσεις που απασχολούν το σημερινό μας συνέδριο πολύ συχνά ο Εσωτερικός Έλεγχος χρησιμοποιείται προληπτικά προ της τελικής ολοκλήρωσης της σύμβασης για την διενέργεια ειδικού οικονομοτεχνικού ελέγχου (due diligence) ιστορικών δεδομένων ή μελλοντικών στοιχείων που κυρίως αφορά την ευλογοφάνεια των προβλέψεων του μελλοντικού αντισυμβαλλόμενου.

Αξιολογώντας τη σημαντικότητα της παροχής διαβεβαίωσης σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων ενός οργανισμού γύρω από τις συμβάσεις, το Διεθνές ΙΙΑ (<https://global.theiia.org>) έχει συντάξει ειδικούς οδηγούς που αφορούν τις [Εξωτερικές Σχέσεις](#) και τη [Διαχείριση Κινδύνων 3^{ων} μερών](#) και κάνει πολύ τακτικά ενημερωτικές εκδηλώσεις και εκπαιδεύσεις γύρω από τα θέματα αυτά.

Σας ευχαριστώ!